

Naast Manja Topper bestaat de artistieke kern van Dood Paard uit Kuno Bakker en Gillis Biesheuvel. Ze hebben een collectieve manier van werken en spelen regelmatig met gasten, zoals Lies Pauwels en Ellen Goemans in *Freetown* of Gerardjan Rijnders in *Answer Me* en *Bazel*. Ze maken bovendien voorstellingen met (ziels-) verwante groepen uit Portugal (Mundo Perfeito), en België (STAN), en tonen hun werk - klassieke en nieuwe teksten - geregeld in het buitenland. Theaterauteur Rob de Graaf werkt regelmatig met Dood Paard sinds de oprichting van de groep in 1993.

INTERVIEW ACTRICES MANJA TOPPER EN LIES PAUWELS

In de voorstelling 'Freetown' van theatergroep Dood Paard regelen vrouwen zelf hun seksualiteit, maar komen ook thema's van dit moment aan bod, van bezuinigingen tot botheid. Door Karin Veraart

Alles voor de liefde

Maandagmiddag, op het kantoor van theatergroep Dood Paard. Manja Topper is kernlid van de groep en vertelt over *Freetown*, het nieuwe theaterstuk. 'Je raakt er een beetje van in de war. Dat heb ik nog steeds wel.'

Freetown gaat over westerse vrouwen die eigenlijk alles voor elkaar hebben, en die naar Afrika gaan voor de liefde, omdat ze die niet kunnen vinden in hun eigen leven. 'Eigenlijk hebben we het over prostitutie', vervolgt Topper. 'Maar als vrouwen zoiets doen, ga je er toch wat genuanceerder over denken, dan, zeg, bij mannen die naar Thailand trekken, raar genoeg. Het heeft dan ineens ook iets assertiefs en geëmancipeerds: dat je gewoon je seks zelf regelt en daarvoor betaalt.' Topper is een van de drie vrouwen uit het stuk. Ze hebben net weer gerepeteerd en met gastactrice Lies Pauwels zit ze nog even na te praten.

Freetown is gesitueerd in een vakantieresort waar de dames onderling hun (liefdes-) wel en wee delen. Topper speelt het meest cynische personage, dat van Pauwels doet vooral wereldwys. Het gesprek van de actrices voert vaak terug naar de kern van het stuk; verwarrend (dus soms), en af en toe ook hilarisch, maar ook vaak pijnlijk, deze tekst van Rob de Graaf.

En buitengemeen goed ontvangen. '*Freetown* duurt anderhalf uur en elke minuut daarvan is waardevol, scherpzinnig en intens. Het is theater dat ertoe doet, zonder opzichtig actueel te zijn,' schreef *de Volkskrant* bij de première. De voorstelling werd uitverkoren zowel voor het Nederlandse Theater Festival - dat vanavond van start gaat - als voor zijn Vlaamse tegenhanger. De Vlaamse Pauwels is bovendien genomineerd voor een Colombina (beste vrouwelijke bijrol).

Pauwels: 'In België wordt er wel weer anders op gereageerd dan in Nederland. Voor het Vlaamse publiek is dit bijvoorbeeld heel veel tekst.' Pauwels is bekend van voorstellingen van Alain Platel en Arne Sierens. 'Een totaal ander genre! Tien bladzijden, en het is afgelopen. Het werk van Rob is niet evident, niet gemakkelijk, maar dat maakt het zo goed. Je moet er echt een beetje mee vechten en daarna kom je lagen tegen waar je van achterover slaat.'

Topper: 'Het gaat niet alleen om die vrouwen, *Freetown* raakt aan een hoop maatschappelijke thema's, van bezuinigingen tot botheid. In Nederland worden we steeds botter. In België voel ik af en toe wel een bepaalde gêne, om de dingen steeds zo pontificaal te zeggen. Maar het is daarnaast geestig, soms kan een zaal het zó grappig vinden, dat je als acteur even op de rem moet. Want het is evengoed verdrietig, wanhopig, boos.'

'Het gaat ook over verharding ten opzichte van mensen die oorspronkelijk uit andere landen komen. En een tijdje terug bedachten we ineens: al onze recente werk gaat daar op de

Manja Topper (links) en Lies Pauwels.

Foto Nadja Kieft

een of de andere manier over. Over vreemdelingenhaat. Het is kennelijk iets dat zo overduidelijk speelt om ons heen - dat het bij wijze van spreken vanzelf in die stukken is gekomen.'

Reden om ze onder het motto 'Xenophobia' komend seizoen te hernemen: *Freetown*, *Bye*

Answer Me, *Bazel*. En ook de allernieuwste sluit hierbij aan: *The Jew*, naar Marlowe, dat 20 september zijn Nederlandse première beleefd. Het is een co-productie met Portugese theatermakers rond de groep Mundo Perfeito, die in Lissabon al enthousiast werd ontvangen.

Het Nederlands Theater Festival

De 5de editie van Theater Festival (TF) vindt plaats in Amsterdam van 1 tot en met 11 september 2011, in de Stadsschouwburg, het DeLaMar Theater en in Theater Bellevue. Het Amsterdam Fringe Festival (onderdeel van TF) speelt op vele andere locaties. Het festival toont hoogtepunten van het afgelopen seizoen en leidt het nieuwe seizoen in met een randprogramma vol masterclasses, verdieping en vermaak. Tot besluit wordt een reeks aan prijzen uitgereikt, waaronder de beroemde Louis d'Or en de Theo d'Or.

'Het is min of meer een rauwe versie van Shakespeares *Koopman van Venetië*,' zegt Topper, 'nog veel grover en echt zonder moraal. Eigenlijk een bijna stripachtig verhaal, over een samenleving van uiteenlopende religieuze en etnische groeperingen op Malta waar iedereen het racisme koestert en alleen maar uit is op gewin. Uitsluiten. Jezelf superieur vinden. En de enige echte liefde geldt het geld.'

Tijdens het werk in Portugal werd in Nederland fel geprotesteerd tegen de bezuinigingen op cultuur. Het voelde vreemd om daar niet bij te zijn. Op de dag van de 'Mars der Beschaving' togen ze naar de Nederlandse ambassade in Lissabon om het (bekende) kruis op te hangen. Het kruis, in gestileerde vorm, is op de affiche ook de X van Xenophobia, en zo grijpt een en ander in elkaar.

Veel van wat er fout gaat, komt voort uit hebzucht, verzucht Topper even later. En grinnikt vervolgens: 'Zodra je het over de achterliggende gedachte van *The Jew* hebt, klinkt het heel zwaar allemaal. Maar het is eigenlijk een lichte voorstelling geworden. Een boodschap in een soort kolderieke, speelse verpakking. Het komt nog wel aan, maar de vorm is onverwacht.'

Met *Xenophobia* is het dan al met al een druk najaar; voor *Freetown* wordt ook nog gekeken naar extra data in binnen- en buitenland. Pauwels: 'Ik ga dat graag doen, ik vind die uitwisseling belangrijk. Omdat we met de reacties op ons verhaal steeds weer een nieuw verhaal ontmoeten.'

Freetown, met Manja Topper, Lies Pauwels en Ellen Goemans. In het Vlaams Theaterfestival op 1 & 2 sept. In het Nederlands Theater Festival 6 t/m 8 sept. Zie ook tf.nl. Voor speellijst *Xenophobia* zie doodpaard.nl